

Η Ἀνδρομάχη λιποθυμεῖ βλέποντας τὸν Ἀχιλλέα νὰ σύρῃ τὸν νεκρὸ τοῦ συζύγου της Ἔκτορος. ("Έργον τοῦ Φλάξιαν").

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

TOY PAUL LOMBARD

ΚΑΔΑ ΣΤΕΡΝΑ

Ἐνα πωὶ, δέ γέρο Μοντρύ βρέθηκε καρφωμένος στὸ στρῶμα ἀπὸ τοὺς ρεματισμούς. Ἐκανε νὰ κουνηθῇ, μᾶ δὲν κατάφερε παρὰ νὰ μονηρίσῃ.

— "Ἐμὲ γέρο, τσέριζε νὴ γοητία Μαρτίνα, νὴ γυναικα του, μπάς και τὰ κακάφωτα;

"Άλλο μονγκότη:

— Σάν κάτι τέτοιο μοῦ μαρβίζεται, γοητία.

Ἡ γοητία ἔκανε μιὰ βόλτα, τοῦ ἔρρειξε μιὰ πλάγια ματιὰ κι' ἐγκατέλειψε τὸ φεττά:

— Μιὰ καὶ τὰ κακάφωτας, φωμή δὲν ἔχει.

Καὶ μὲ μιὰ ἀποφασιστική χειρονομία ἔσανάβαλε μέσα στὸ ντουλάπτο διπλὸ καρδέλι.

Ο' γέρος ἔμπτηξε τὰς φωνές, βλαστήμησε, εἴτε μαζωμένες δσες βροτές ἔβρει κι' ἔπειτα ἔδωσε μιὰ μὲ τὸ γέρο του καὶ σκεπάστηκε ὡς στὸ κεφάλι μὲ τὸ σεντόνι σὰν νάτων σάβανο. Ἀφοῦ δὲν ἔξερε ἄλλη βλαστήμα, σάσωσε κι' ἀρχούσε νὰ μετρήσῃ μέσ' στὸ μυαλό του ἔνα—ένα τὸ δύδοντα ἔπτα του χρόνα, γιὰ νὰ καταλήξῃ σ' ἔνα θαυμώδη ἔρωτημα στὸν έσωτό του:

— Τότες, γιατὶ λένε σκαλὰ 'στερνάς;

Τὸ βράδυ ποὺ γύρισε νὴ Μαρτίνα ἀπ' τὸ χωράφι, τῆς εἴτε σάν σιμπέρδεα:

— Μπορεῖ καὶ νάχης δίκηο, γοητία. "Οποιος δὲ δουλεύει, δὲ μα-σάει. Τόρα δὲ μοῦ μένει παρὰ νὰ περιμένω νὰ φθῆ δέκας,

Σιγά—σιγά, η εἰδηστή ἔκανε τὴ βόλτα τοῦ χωρού κι' ἀπὸ κεῖ πήρε τὸ δημητριό δρόμο καὶ πήγε στὰ γειτονικά κωνιά. Μὰ δυο περόστερο δρόμο ἔχανε, τόσο καὶ γινόταν πιὸ ἀδιάφορη, τόσο καὶ θάμπιωνε περοστέρο, δισταύλων σὲ διὺ μέρες ἔχειστηκε κι' δέ γέρο Μοντρύ κι' η κατάντια του.

Μὰ ή γυναικα του δὲ θὰ τὸν ἄκουσε, γιατὶ δὲν τ' ἀποκρίθηκε.

Τ' ἄλλο πωὶ ποὺ ἔσανάγε μόνη της νὴ γοητὰ γιὰ νὰ πάη σπὸ γοσάφι, τὴν φωτήσανε οἱ συγχωριανοὶ της γιὰ τὸ γέρο της.

— Βάρυνε καὶ δὲν τοῦ βολέι νὰ σπρωθῆ, τσίριζε νὴ γοητία. "Οποιος δὲ δουλεύει, δὲ μασάει. Τὸν ἄπτησα νὰ κοίτεται ωσπου νὰ φθῆ δέκας

Στὸ χωρό ή ζωὴ εἶνε σκληρή καὶ πετσάνει δχι μόνο τὸ κομι, μαὶ καὶ τὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Οἱ περόστεροι ἀλ' τὸν συγχωριανὸν της φέξαν δίκηο : "Οποιος δὲ δουλεύει, δὲ μασάει.

Σιγά—σιγά, η εἰδηστή ἔκανε τὴ βόλτα τοῦ χωρού κι' ἀπὸ κεῖ πήρε τὸ δημητριό δρόμο καὶ πήγε στὰ γειτονικά κωνιά. Μὰ δυο περόστερο δρόμο ἔχανε, τόσο καὶ γινόταν πιὸ ἀδιάφορη, τόσο καὶ θάμπιωνε περοστέρο, δισταύλων σὲ διὺ μέρες ἔχειστηκε κι' δέ γέρο Μοντρύ κι' η κατάντια του.

Κάνα—δύν νείς γειτόνισσες μονάχα ποὺ κάναν τὶς καλές, τοῦ πήγαναν ἀμά κι' ἔφευγε νὴ γοητία κανένα ξεροκόμματο, μπορεῖ γιατὶ τὸν λιπότωσαν, μπορεῖ γιατὶ ἤθελαν νὰ πεισμώσουν τὴ γοητία Μαρτίνα ποὺ ἤθαν κακιά καὶ πικργάλωσση.

Ο' γέρο Μοντρύ σὰν ἔσταρης ποὺ ἤτανε μεγαλωμένος καὶ γερασμένος στὸ τσατί, ἔβρει καλά διὺ παρομίες, ποὺ τὶς ἀκούγει ἀπὸ τὰ μικράτα του νὰ τὶς λένε οἱ συγχωριανοὶ του ποὺ κατάφερον νὰ φευτοσῦνται μόνο χάρις στὴν ἀδιάκοπη σπληγή δουλεύει. Η παρομίες αὐτὲς τόρα του γυρίζαν στὸ μυαλό σὰν πυρωμένες σούβλες : "Οποιος δὲν δουλεύει, δὲν μασάει", ἔλεγε η μά. "Οποιος κοίτεται στὸ στρῶμα, κάλλιο νὰ τὸν παίρνει δέ Χάρος", ἀπαντούσε η ἄλλη.

— Τότες, γιατὶ λένε σκαλὰ 'στερνάς ; Αναρωτιόταν ώστόσο δέ γέρος.

— Απε—άπτη, δέ γέρο Μοντρύ ἔβαλε τὰ δινατά του καὶ τὸν τέταρτη μέρα σήρωσε πρῶτα τὸν πόδι, έπειτα τ' ἄλλο, μπροστιστήστρε, γονάτισε, ξαναγάντισε, πάσπατρε μὲ τόντα χέρι, βαστήχτηκε μὲ τ' ἄλ-

Τὸ σκελετωμένο κέρι του ἔκανε μιὰ ἀπελπιστική προπολιθεύει, ἔγραψε ἔναν κύνο στὸν ἄρεα κι' ἔπειτα βαρύ στὸ στήθος του.

Ἐλλει μὲ ἀπόστιο πάς δὲ θὰ μποροῦσε νὰ κουνηθῇ καὶ μουσικότριο :

— Τότες, γιατὶ λένε σκαλὰ 'στερνάς ;

λο, άκοντηρος σε μιά καρέκλα και στιλάθηρε δρόδος μπροστά στό τραπέ. "Άμα διως έχανε νά κουνηθή, είδε πώς ήταν μεγαλείτερος μετελάς. "Ενα-ένα τάχα χεροπόδιαρά του κάτι κουτσουκάραφεναν, μά διαν πήγε νά τά βαλέρη πάντα κουνηθούν διλα μαζύ, τά βοήρε σκούρα.

Τό βράδιν παύε γύρισε ή Μαρτίνα άπ' τό χωράφι, βρήκε τόν αντρά της φαρδύ—πλατύ στό καπάνιλι της παλίνας νά ονόμαζε άντι τη φυράκια και τούς πάνους. Τά σκαλιά της γειτονιάς είχαν άκοντες τά ονόματά του και γανγίζαν ένα—γύρο τόδο παράπονα, πού ή γονή σταυροκοπήθηκε:

— Νάρη ή Χάρος άποψε νά σε γλυπτώση άπ' τύ βάσανα, είτε στό γέρο τους, νά τόν τοδινε καμμιά ενήλι.

Ο γέρος οιδηλαίξε μά φράκιάσμα και σύπασε. Όστροσ στριφογόντες στό κεφάλι του μιά σκέψη, ή ήδια πάντα :

— Τότες, γιατί λένε «καλά σπερνά»;

"Υστερα από δριώ μέρες, ή γέρος, βάζονται τά δυνατά του πάλι, κατέφερε νά σπρωχθή και νά πάρη τά πόδια του. Πήγε ώς τό κατώφλι, κάθησε σε μιά πέτρα και κάρφωσε τά ξεπλιμένα του μάτια στό πόδια του, μάπου ασπεσίνας καλά και δέ μπροστές πειά νά τά διασχίνη. Τήλι άλλη μέρα ξεθωρεύτηκε, πήρε διώ παλίνα, άκοντηρος σέ δεύτερα και τρίτης τρεβλίνοντας γιά τό δρόμο.

— Γιά πού τόβαλες, γέρο; τόν φύτησε ή Μαρτίνα.

— Σκαραμός! αιώγυρισε μά στό δρόμο πηγαίνοντας στό χωράφι, είτε στρεφότυπα σ' δύσος άπαντηρος :

— Ο γέρος πήρε δρόμο. Τά πόδια του και τό κεφάλι του πάσαν κανγά. Θάχουμε ντράβαλα!

Μέ τά ζέρια, μέ τά διώ παλούκια και μέ τά πόδια του, ή γέρος πήρε τό δρόμο πονηγαντες στό πατά τό σπίτι. "Ηταν σάν ένα κουρέλι πού τό πηγανε και τόφρωνε δέ ανεμος. Παρατατούσε και μανύγριζε.

Σέ διάβα του ή ζημιά πραμέρζειαν, τά παιδιά τόβαζαν στό πάνειαν στέιτες ανέλες και κλείναν τίς πόρτες.

Μέ τό σπίνουστο, ή γέρο Μοντρόν, φώνεις θυμούμενα δέ πατάς άπο μέσα. Τί θέλεις και βαράς τέτοια ώρα; Θά σπρώσης τή γειτονιά στό πόδι.

— Είμαι πολὺ γέρος γιά νά περιμένω, πατά μου, άπαντηρης δέ γέρο Μοντρόν. "Έχω νά σου πιλήσω.

Ο πατάς ένοιξε ένα παράθυρο και πρόβαλε τό κεφάλι του. Ο γέρος κάθησε τότε κάπου και έφτησε, στιλώνοντας τά θυμιά του μάτια έπανω του :

— Ήθελα νάζεραι, πατά μου, αν, διαν πεθάνω μέ τό καλό, θά μέ διαβάσης. Καλά, δηνοις δέ διονεύεις δέ μασάνει, μά δηνοις πεθάνεις και χωρίς νά διονεύεις τόν διαβάζοντας;

— Ναι, είτε δέ πατάς μέ τά δοντά σημιγέννα. Τόν διαβάζουν. Καλά τώρα, όπε στό παλό σου, άνθρωπό μου,

— Καλά, πατούλη, μή θυμώνεις, ηθελα νά ξέρω....

Σάπτασε, μά σε λίγο, διαν ξανάλεισε δέ παπάς τό παραθυρόφυλλο, πουριούμοντας :

— Γιατί λένε «καλά στερνά»;

Ακούμπηρης πάνω στά διώ παλούκια, πήρε μιά βόλτα σιγά—σιγά και τράβηξε γιά τήν καλύβα του. "Ένα ψωφοσύνο τόν πήρε τό κατόπιν γρυλλάζεις, σαν ν' άπολυτηθούνται καηδεία. Ο γέρο Μοντρόν ήμως σιγαναπογούνταις και παταπούσες. Κανείς στά νειάτα του δὲν τόν είχε δει νά παραπατάη δέσι και γιά τραγουδάη μέ τόσο κέφι, μέλο πού στά νειάτα του είχε κατεβάσει ντοιχίνες τά βαρέλια.

Όταν έφτιασε δέκα βίματα έξι άπ' τήν καλύβα του, τόν φάνησε σύνταχος γιά λίγο τά νερά του και σά νά πότηρε άποτομα τό κέφι. Κοντοστάχηρε γιά λίγα λεπτά, ξένισε τό ποντίρα του, ξεπιά ζημιά συνήρθε πάλι και στιλώθηκε δύρδος σάν παιδί. Τά βόλεψε μάλιστα τόντη τή φορά νά χαμογελάτη κιόλας.

Ξέσκασε θετερά τή φόρμα τού γελένου του, έγιγαλε λίγες δεκάδες, τραβήξεις στό γειτονιό μπασάλικο και τίς έπει ταχί.

Διύ μέρες συνέχεια τό παράξενο φέρουμι τόν γέρον ξίππαζε κάθε στιγμή τή γονή Μαρτίνα. Είδε, άποιειδε και δέν τοντρύνει πειά τό καρβέλι.

Ο γέρος έκοβε γονιές και μασούλαγε διλη τήν ώρα ποι τούμενε άπο τό πετό. Κάθε τόσο συνθήσεις ζητάεις άπ' τό μπετάλικο, ξέπινε, τραγουδούσες, βλαστήμαγε και δέ σπρωνόταν άπ' τό τραπέζι, ούτε

γιά νά ξαπλώση.

— Τί έχεις, γέρο, και μεθοκοπάς; ρώταγε φρισμένη ή Μαρτίνα.

— Τίποτα! Πίνω ωαρά, γιατί τό καρβέλι σου σφραγίδωνται.

— Η γοητά έδινε τόπο στήν δρηγή και ή μέρες περνούσαν.

— Ένα βραδάνια μέ τίς τελευταίες δεκάρες πού έβγαλε άπ' τή φόδρα τού γελένου του, ή γέρο Μοντρόν άγόρασε μά μπονάλια γαρί και τρεις δργιές σκονί.

— Τί θά τό κάνει τό σκονί;

— Τόν κακό σου! Θά τό φάω αντίς γιά τό καρβέλι σου. "Ιδια βρωμάν και τά διό, είτε δέ γέρος καυσογελώντας.

— Οταν έμως σκοτείναται γιά καλά, τής είτε μαλακά—μαλακά :

— "Άντε, γυναίκα, νά πάς νά πομπής στής κόρης σου στήν Πέρα—Χώρα. "Άντε, πού σών λέω, μάτια και βρεις κάνα μπελά, στά καλύ καθημένα...." Άντε, φίλα τήν κόρη σου και πές τού γυναίκη μας καυστήσιματα.

Η γοητά πήρε τό δρόμο νύχτα και έφυγε σάν κάτι νά τήν κυνηγούσε.

— Οταν τή άλλο πρώι γύρισε ή Μαρτίνα στήν καλύβα της, ψαχνύεις μέσος στό σκοτάδι τό σπρώμα τού γέρου και κατέλαβε πώς ήταν άδειο. "Έκανε τό σπαρό της και έβαλε νά ψήση καρφέ. "Άμα τόν Πέρα—Χώρα. "Άντε, πού σών λέω, μάτια και βρεις κάνα μπελά, στά καλύ καθημένα...." Άντε, φίλα τήν κόρη σου και πές τού γυναίκη μας καυστήσιματα.

— Ενας μαρτίρης ξακιούς κουνιώτανε στή σταυλόπορτα.

— Ετοιμέ τά μάτια της, ξανακάτταξε και τής κόπτησε ή μαλά.

— Χρηστέ και Παπαγιά!

— Ο γέρο Μοντρόν είχε κρεμαστεί. Τά μάτια του ήταν γουφλόμενα και ή γλώσσα του κρεμόταν έξω, σάν κάποιον νά πορδύνει.

— Η γοητά έβαλε τίς φωνές, σάν νά τής έσφραγγεις και άντης τό λαμό δίδιος βρόγκος και άρχισε νά μαρτηριζαβείται.

— Χρηστέ και Παπαγιά... "Άγιοι Σαράντα... Γιατί τόξανες άντρο, γέρο;.... "Ωχ, γέρο... γέρο μου!....

— Ετοιμέ τόν γέρο Μοντρόν πήγε στόν άλλο κόσμο άδιάβαστος.

Κι ο Θεός έζησε ἄν μπόρεσε νά καταλάβη και έζει, στήν άλλη ζωή, γιατί λένε οι άνθρωποι τής ζωῆς έτούτης «καλά στερνά»...

MANTONA

(Τοῦ Στόκμαν).

Μετά τήν δολοφονία τού Προέδρου τού Νησιών, σπαρτηγόν, Ορτεγγκόν, έπρόσειτο νά διεξαγεταίρη διεγέλωγος ανθρώπος.

Τόσο μάλιστα παρασημόδης είχε γίνει μεταξύ τῶν Αμερικανῶν, όποτε κάποτε, σε μά συναντησηφορή, διαν έγιναν άπο τόν Αμερικανὸν υπουργό Στίβον νά δώση τόν άκριβη δριπτό τού μονονόγου, εντός άπαντηρος :

— Μονόλιγος λέγεται μά συνδιάλεξις μέ τόν Πρόεδρο Κούλιτζ!

Μετά τήν δολοφονία τού Προέδρου τού Μεξικού, σπαρτηγόν, Ορτεγγκόν, έπρόσειτο νά διεξαθούνται έκληψες γιά τήν άναδεξι νέου Προέδρου, δηνοίς, δηνοίς πιμπάνταις πάντα σε παρόμοιες πειθαρχώσεις, στό Μεξικό, έπρομηντοντο μαματηρότατες.

Ρώτησαν λοιπόν τόν λόρδο Ρόδερμακα, τόν γνωστό "Αγγλο μεγαλοεπιχειρηματία τού τόπου, δην έπρόσειτο νά σπεύσῃ κανέναν έκταστο άποταλμένο στό Μεξικό.

— Νω, είτε δέ λόρδος, θά σπεύσω ένων.., πολεμικό άντεποκτήτη.

ΓΝΩΜΙΚΑ

ΤΗΣ ΚΑΡΜΕΝ ΣΥΛΒΑ

— Υπάρχουν μερικοί γονείς πού έπιδικονται τά παιδιά τους, γιά τήν κακή άντεποφρή πού τούς έδοσαν οι ίδιοι.

— Η πέρα είνε μά γυναίκα ήλικωσαντή πού σέβονται, χωρίς τήν έξετάζουν δην τό πατελόδημό της είνε άμειμπτον.

— Ό Θεός συγχωρεῖ, ή φύση ποτέ.

— Δέν κοντάζεται κανείς άπ' τή ζωή, κοντάζεται μονάχος δην τόν πατελόδημό του.

— Υπάρχει ένα είδος παλλωστήνης πού άφεται πρόσωποντας, γιά την καρδιάς πού έλκει.

